

VERSES POLC

Szerkeszti: Dr. Molitorisz Pál

Székely (Nuszbe) Sándor

(1877–1953)



Székely Sándor költő és zeneszerző neve már kevesek számára ismert. Nem Szarvason született, de a szarvasi főgimnáziumban érettségizett 1896-ban. Tehetsége már diákkorában megmutatkozott, irodalmi pályázatot nyert, szerkesztője volt a *Zsengeknek*.

Első ismert magyarországi öse, Johannes Nussbeck, Buda várának felszabadítására toborzott európai haderő katonájaként került Magyarországra. A vár ostromakor súlyosan megsebesült, és egy óbudai sváb

leány gondos ápolásának köszönhetően maradt életben. Az ápolásból szerelem, majd házasság lett, így maradt Magyarországon. Dédunokája, Anton Nussbeck résztvevője volt a magyar jakobinus mozgalomnak. Letartóztatása előtt még volt annyi ideje, hogy Mihály fiát 1802-ben Gyulára menekítse.

Nuszbe Mihály, majd fia és unokája is építőmesterként működött Gyulán, nevük több jelentős középület kivitelezőjeként ismert.

Ecsaládeszarmazottja Nuszbe Sándor, aki Sarkadcsákiszigeten született 1877. július 13-án. Írói- és művésznévként családi nevét kibővítette a „Székely” előtaggal, amit azonban a mindennapi és hivatali életben nem használt.

Irodalmi alkotásai széles körben ismertek voltak. A megyei lap korabeli számaiban sűrűn szerepelnek versei, köszöntői és az irodalmi sikereiről szóló híradások. Több verseskötete jelent meg (*Hőféherke*, költői elbeszélés, 1898, *Délibábok*, 1901, *Sámson*, költői elbeszélés, 1911, *Aratás*, 1926). A szép verses sorai ma is olvashatók Gyulán, Erkel Ferenc szülőháza 1910-ben felavatott fehér márványtábláján. Tagja volt a szegedi Dugonics Társaságnak, a Petőfi és a Kisfaludy Társaság több díjjal ismerte el. A *Sámson* c., a Fekete-Körös mentén játszódó költői elbeszéléssel elnyerte az MTA gróf Nádasdy-díját.

A nagyváradi, a budapesti majd a kolozsvári egyetemeken tanult, 1901-ben jogi doktori oklevelet szerzett. Gyulán, Békéscsa-

bán törvényszéki aljegyző, Gyulán törvényszéki jegyző, majd Beregszászon alügyész. 1919-ben a bevonuló cseheknek megtagadott hűségük után, szép szülőjüket és kedves házukat hátrahagyva Budapesten telepedett le, itt ügyész, majd 1922–1943 között a budapesti kir. ügyészség alelnöke. A Szondy utcai lakásuk a Kárpátaljáról elkerült írók és művészek találkozó helye volt.

1943-ban vonult nyugállományba, nyugdíját 1953-ban megvonták. 1953. július 27-én hunyt el Balatonmáriafürdön. Unokái teljesítették kívánságát, 1991-től a porai szeretett városában, Gyulán, a Szentháromság temetőben nyugszanak.

A most közölt versét Orosz Iván és Zerinváry Szilárd által szerkesztett, s 1937-ben Szarvason kiadott *Körösvidéki költők antológiájából* ismerjük. A hatvanas éveit közelébe kerülő költő nagy formakésztséggel, megkapó, megható képekkel merül az emlékezésbe. Az estéjéhez érkező ember fáradtságával, beletörődő bölcsességével „barátkozik a föld porával”, de nincs megbánni valója. Elégedetten, nyugalommal tekint vissza életére, mert a megtett út, az életpálya sikeresen, „pompázón” maradt mögötte.

Őszi sejtelmek

*Amíg utam rovom fáradtan,
Ügy önkéntelen, akaratlan
Mind többször érem rajta magam,
Hogy csak a múltamon tűnődöm,
Virágos lesz-e, vagy virágtalan?
Hogy acélosan, tette készen
Nem az eget nézem merészen,
De alázattal hajtom meg fejem,
És kibékülve múlttal, mával,
Barátkozom a föld porával,
Mely valamikor egygýe lesz velem!*

*Sóhajtva gondolok a nyárra...
– Az ősz fénylő, ezüstös szála
Már a tükörből felém integet...
A régi láng még fel-fellobban,
De hajdanában mégis jobban,
Szebben találtam el az éneket!
A forma régi, keresetlen,
De a sorokban, a rímekben
Már kevesebb a pattogás, erő,
S a tüzet kell szítani a kohóba,
Míg rám köszönt a titkos óra,
Mikor lelkemnek nótás szárnya nő!...*

*...Mert onnan, ahol mostan állok,
Már csupán napnyugatra látok!
Rég jöttem át dalolva a tetőn...
Az ég azürkék még fölöttem,
De hogy ereszkedőre jöttem,
Hús szellő csap meg alkonyt sejtetőn...
A Nap még jó magasan lángol,
De a régi, boldog világból
Csak verőfényes, szép emlék maradt,
A harmat főlészáradt a rétről,
S a dél perzselő melegétől
Tikkadt a fűszál lábaim alatt.*

*Még visszanezék a tetőre,
S a napfényre, az éltetőre,
Mely sok napomra színt, erőt vetett...
Mit ér az ősz, a gyümölcserés,
Ha nincs az útra visszatérés,
Mely pompázón maradt a hátam megett?!
Mit ér a táj varázsa, bája,
Ha életem virágzó fája
Aranylósárgán hajlik már fölém,
Ha a lankáson bús érzéssel,
Bár csak kimért, rövid lépéssel,
De mindig – lejjebb, lejjebb szállok én!...*

A szerkesztő ezúton is köszönetet mond a költő unokájának, Kuthi Csabának a cikk megírásához nyújtott segítségével, dokumentumok rendelkezésre bocsátásáért.

Vajda Péter Intézmény Városi Könyvtára

szeretettel meghívja Önt

Nyitott Könyvtár Heti

programjaira!

Október 4 – 9. A „Megbocsátás napjai”

Október 9. „Családi könyvtár” Szórakoztató délelőtti könyvtárban. Bemutatkozik a *Praktika Magazin*; mesésarok *Harencsár Lászlóval*; játszóház, receptcsere, **Valkovszki Noémi** kertészeti tanácsai *Ezen a napon ingyenes családi beiratkozás ajándék Internet használattal! 10⁰⁰ – 13⁰⁰ Városi Könyvtár*

„Olvasó – Társak” fórum a gyerekek, fiatalok olvasási szokásairól. Vendégeink: **Dr. Győri János** a Magyar Olvasótársaság (HUNRA) elnöke, **Timárné Hunya Tünde főiskolai docens** 14⁰⁰ h Városi Könyvtár nagyterme

A „Megbocsátás napjai” keretében könyvtárunk ezeken a napokon eltekint a beiratkozási és késedelmi díjak kifizetésétől.

Egy megfelelő alkalom a könyvtartozások rendezésére!

Rendezvényeink fő támogatói: Békés Megyei Tudásház és Könyvtár „Országos Családi Könyvtári Napok” pályázata; a TAMOP-3.2.4-08/1-2009-0001 „Békés Tudásdepó Expressz” pályázat és a Szarvasi Bibliothéka Alapítvány

Ingyenes programjaival várja régi és leendő olvasóit a Városi Könyvtár (Szarvas, Vajda Péter u. 26.)